

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA
DEL
DEPARTAMENT DE
____DIBUIX____

Curs 2018/19

ÍNDEX

1	Components i organització del departament
2	Contribució de la matèria a l'adquisició de les competències clau
3	Propostes de millora del departament en funció de les conclusions de la memòria del curs anterior (resultats d'ESO i Batxillerat)
4	Objectius, continguts i criteris d'avaluació de la matèria, seqüenciats per cursos: <ul style="list-style-type: none">•1r ESO•2n ESO•3r ESO•1r Batx.•2n Batx.
5	Estàndards d'aprenentatge avaluable per cursos
6	Indicadors d'assoliment dels objectius proposats
7	Temporalització dels continguts per cursos
8	Metodologia: <ul style="list-style-type: none">8.1. Principis metodològics8.2. Criteris per al disseny de les activitats (d'avaluació inicial, de presentació-motivació, de desenvolupament, de reforç i ampliació, d'avaluació, activitats complementàries).8.3. Criteris per a l'organització dels espais i del temps.8.4. Materials i recursos didàctics: recursos materials, recursos bibliogràfics, ús de noves tecnologies, llibres de text.8.5. Activitats complementàries.
9	Avaluació: <ul style="list-style-type: none">9.1. Procediments d'avaluació:<ul style="list-style-type: none">•Pla d'avaluació•Instruments d'avaluació.9.2. Criteris de qualificació.9.3. Procediments de recuperació.9.4. Pla de recuperació d'alumnes amb pendents.9.5. Procediments de reforç i suport: ordinari, estudis assistits de l'horabaixa, pla de recuperació d'alumnes pendents.9.6. Criteris de promoció i titulació
10	Atenció a la Diversitat
11	Tractament de la lectura
12	Tractament de les TIC
13	Elements transversals tractats a l'ESO
14	Aprovació del document

1. COMPONENTS I ORGANITZACIÓ DEL DEPARTAMENT

COMPONENTS	MATÈRIES	Curs /Grup assignat
Margalida Gayà Moreno	ED. PLÀSTICA, VISUAL I AUDIOVISUAL II	2n ESO B/C
	DIBUIX TÈCNIC I	1r BATX B
	DIBUIX TÈCNIC II	2n BATX B
	DIBUIX ARTÍSTIC II	2n BATX A/B
Víctor Palmero Sabater	ED. PLÀSTICA, VISUAL I AUDIOVISUAL I	1r ESO A
	ED. PLÀSTICA, VISUAL I AUDIOVISUAL I	1r ESO B
	ED. PLÀSTICA, VISUAL I AUDIOVISUAL I	1r ESO C
	ED. PLÀSTICA, VISUAL I AUDIOVISUAL I	1r ESO D
	ED. PLÀSTICA, VISUAL I AUDIOVISUAL II	2n ESO A/B
	ED. PLÀSTICA, VISUAL I AUDIOVISUAL II	3r ESO A/B
	DIBUIX ARTÍSTIC I	1r BATX A/B

2. CONTRIBUCIÓ DE LA MATÈRIA A LES COMPETÈNCIES CLAU

(Petita referència a les competències com a eix de l'ensenyament dins cada matèria)

2.1 Relació dels Objectius de l'àrea d'Educació Plàstica, Visual i Audiovisual amb les CC.

OBJECTIUS DE L'ÀREA	DIMENSIONS DE LES CC RELACIONADES
Desenvolupar la creativitat pròpia i expressar-la amb els codis, recursos, i sensibilitat del llenguatge plàstic i visual, utilitzant aquest llenguatge per a comunicar la subjectivitat.	L'educació cultural i artística permet utilitzar el llenguatge artístic tant per a manifestar-se com per a conèixer i valorar les manifestacions alienes, desenvolupant així la consciència i expressions culturals .
Fer de les eines artístiques un llenguatge de comunicació basat en el respecte a la individualitat i la diferència.	Conèixer el fet artístic des de la subjectivitat de qui ho treballa contribueix a formar adults flexibles, respectuosos.
Conèixer, valorar, respectar i divulgar el patrimoni artístic i cultural de les illes Balears.	Adquirir habilitats de pensament, perceptives i comunicatives, de sensibilitat i sentit estètic per comprendre i valorar les manifestacions artístiques.
Aprendre a observar i percebre la comunicació mitjançant el llenguatge visual i artístic, desenvolupant un esperit crític i de	Dominar la competència en comunicació lingüística suposa accedir a l'aprenentatge en qualsevol entorn i circumstància. Aquí és una eina per treballar amb

<p>MD020201 -1 reflexió envers la publicitat, el disseny i els mitjans de comunicació visual en general.</p>	<p>col·laboració amb la imatge i aconseguir una comunicació eficaç.</p>
<p>Conèixer al geometria euclidiana i la geometria projectiva. Elaborar plànols d'objectes d'acord amb les convencions i normes dels diferents sistemes de representació.</p>	<p>Competència matemàtica, i competències bàsiques en ciència i tecnologia que permet utilitzar i relacionar nombres, formes i proporcions que ajuden a entendre el món que ens envolta i a resoldre problemes que faciliten la vida diària.</p>
<p>Ser capaç de desenvolupar el procés de creació d'un objecte en totes les seves fases, gaudint dels procediments i de la recerca en la investigació de les seves qualitat i funció, valorant el treball en equip que es sol dur en aquests projectes.</p>	<p>Planificar les passes a seguir en la resolució de problemes i en el treball per projectes desenvolupa la competència clau de sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. En assolir la competència clau de desenvolupament de l'autonomia i iniciativa personal s'incrementa l'equilibri personal i la responsabilitat pròpia. Es desenvolupen les competències socials i cíviques gràcies a la utilització de tècniques i hàbits de treball individual i cooperatiu.</p>
<p>Mantenir una actitud de recerca personal i/o col·lectiva, articulant la percepció, la imaginació, la indagació i la sensibilitat i reflexionant a l'hora de realitzar i gaudir de diferents produccions artístiques, superant estereotips i mantenint una actitud oberta i respectuosa cap a altres formes d'expressió.</p>	<p>Es tracta d'aprendre a aprendre trobant fonts, formes i vies d'expressió personal, amb la resolució de problemes de solució divergent propis de la comunicació visual però que exigeixen tant recursos metodològics i pràctics com una actitud oberta, flexible i plena de curiositat. Escollar, analitzar i tenir en compte opinions diferents de la pròpia. Percebre, comprendre i enriquir-se amb diferents realitats i produccions del món de l'art i de la cultura.</p>
<p>Ser capaç de fer recerques en internet d'artistes plàstics, utilitzant aquesta informació com a font de suggeriments. Utilitzar Internet per consultar i resoldre problemes d'àmbit geomètric.</p>	<p>Es procura desenvolupar la competència digital mitjançant no tant de la utilització de mitjans digitals (per la manca de recursos a l'aula), com a través de la recerca i domini de les immenses fonts d'imatges de productes culturals que es troben a Internet. També es procura desenvolupar una cultura de la imatge mitjançant la informació sobre artistes i les seves obres.</p>

3. PROPOSTES DE MILLORA EN FUNCIO DE LES CONCLUSIONS DE LA MEMÒRIA DEL CURS ANTERIOR

ESO

1r ESO:

- Els resultats del curs 17/18 ens indiquen que va aprovar un 89,00% dels alumnes d'aquest curs. Sempre volem millorar els resultats, si bé hem de considerar que a 1r d'ESO han suspès només els alumnes absentistes crònics o intermitents.
- Amb els alumnes que duen l'assignatura pendent de 1r d'ESO i estan matriculats en EPV II - i assisteixen regularment a classe- s'ha de fer una feina de recuperació personalitzada a classe, però tenim un problema amb els alumnes de 2n o 3r d'ESO que no cursen aquesta assignatura, perquè malgrat ser convocats i informats no responen al nostre interès i abandonen la cura de l'assignatura suspesa.
- Aquest curs es segueix facilitant el material mínim necessari per dur endavant les activitats de l'assignatura als alumnes, que paguen 5 euros en la matrícula per a aquestes despeses i hem comprovat als dos cursos anteriors que és un factor total d'èxit.

2n ESO:

- Va aprovar l'assignatura d' EPV I un 65,2%. Podem aplicar la mateixa valoració que hem fet per a 1r d'ESO: el fracàs escolar dels alumnes absentistes que formen part del total ens altera els resultats.
- Aquest curs 18/19 també hi ha alumnes amb aquesta actitud en EPV II en 2n d'ESO que segurament condicionaran els resultats. En ser una assignatura optativa es presta a ser triada per aquests alumnes disruptius o passius. En tot cas es tracta d'un problema de centre que va més enllà d'una assignatura en concret, perquè són alumnes que ho suspenen tot. L'actuació d'enguany per intentar recuperar aquests alumnes per a la vida acadèmica i millorar el seu rendiment està dirigida des de la Comissió de Convivència i passa per la tutoria individualitzada, però hi ha casos de problemàtica social i familiar intensa amb els quals es pot actuar només relativament.

3r ESO:

- Els resultats del curs 17/18 són d'un 91,3% d'alumnes aprovats.
- Mantenir qualque treball en equip, dons les resulta molt interessant.
- S'ha de trobat temps per incorporar les unitats teòriques d'educació artística.

BATXILLERAT

1r batxillerat DIBUIX ARTÍSTIC: resultats curs 17/18: 100% d'aprovats

- Ha estat el tercer curs des que funciona l'assignatura i comencem a estar satisfets del seu desenvolupament.
- Com a proposta per al curs 18/19 queda pendent aprofitar alguna exposició que es faci a la ciutat per fer un apropament a l'obra d'art, i, si és possible, abordar també a classe aquesta anàlisi.

1r batxillerat DIBUIX TÈCNIC I: resultats curs 17/18: 100% aprovats.

- No cal fer cap canvi general. Com que el nombre d'alumnes és reduït es pot fer una dedicació personalitzada.

2n batxillerat DIBUIX TÈCNIC II: resultats curs 17/18: 100% aprovats.

- Si bé els resultats varen ser bons, pensam que cal treballar més les unitats del començament (Fonaments del sistema dièdric), i ser més exigents en aquesta primera part de l'assignatura, perquè després es fa més lent l'avanç per no tenir ben consolidats aquests temes.

4. OBJECTIUS i CONTINGUTS DE LA MATÈRIA/ES SEQÜENCIADA PER CURSOS

CURS: 1r d'ESO: EDUCACIÓ PLÀSTICA, VISUAL I AUDIOVISUAL I

OBJECTIUS	
<p>Generals:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupar la creativitat i la recerca de l'expressió personal • Estimular el coneixement de les manifestacions artístiques • Gaudir de les tècniques i recursos plàstics • Conèixer els elements fonamentals del llenguatge gràfic • Conèixer els fonaments del dibuix geomètric • Aprendre a desenvolupar tant la feina individual com en equip al llarg del període de cada classe, a valorar els resultats i treballs dels altres alumnes i a organitzar-se el temps disponible • Aprendre a realitzar projectes creatius amb esment i dedicació valorant el procés independentment de l'èxit dels resultats • Desenvolupar el respecte cap als que són diferents. 	
OBJECTIUS	CONTINGUTS
<p>Específics segons continguts:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identificar els elements següents del llenguatge gràfic: El punt i la línia. • Utilitzar aquestes elements per crear composicions lliures d'expressió artística personal. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Elements del llenguatge gràfic-plàstic: EL PUNT (1) com a gest gràfic. 2. Elements del llenguatge gràfic-plàstic: EL PUNT (2) com a forma compositiva: Practiquem l'ús del compàs. 3. Elements del llenguatge gràfic-plàstic: LA LÍNIA: la línia expressiva.
<ul style="list-style-type: none"> • Saber utilitzar correctament les eines de dibuix tècnic. • Conèixer i realitzar correctament, amb claredat i neteja, traçats geomètrics bàsics. 	<ol style="list-style-type: none"> 4. Elements del llenguatge gràfic-plàstic: LA RECTA: la línia geomètrica. 5. TRAÇATS GEOMÈTRICS FONAMENTALS: traçat de rectes paral·leles i perpendiculars; mediatriu, bisectriu, còpia d'angles, divisió gràfica d'un segment.
<ul style="list-style-type: none"> • Identificar els elements següents del llenguatge gràfic: el pla i les textures. • Aprendre a utilitzar altres mitjans gràfics i plàstics, cercant-ne solucions que suposin desenvolupar la 	<ol style="list-style-type: none"> 6. EL PLA (1): recursos expressius del pla. 7. LES TEXTURES: textures naturals i artificials, tàctils i visuals. 8. LES TEXTURES: utilització expressiva de les textures.

<ul style="list-style-type: none"> capacitat creativa, i gaudint del seu ús. 	
<ul style="list-style-type: none"> Entendre i valorar la importància de la geometria com a ordenació, ritme i bellesa. Conèixer, identificar i traçar correctament els quadrilàters regulars. 	<p>9. EL PLA (2): traçat de formes planes: TRIANGLES.</p> <p>10. EL PLA (3): traçat de formes planes: QUADRILÀTERS.</p> <p>11. EL PLA (4): la modulació espacial. Xarxes i mòduls quadrats</p>
<ul style="list-style-type: none"> Conèixer i utilitzar la divisió de la circumferència en parts iguals. Entendre i valorar la importància de la geometria com a ordenació, ritme i bellesa. 	<p>12. DIVISIÓ DE LA CIRCUMFERÈNCIA. Traçat de polígons estrellats i d'estrelles.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Conèixer la teoria del color i les seves característiques. Utilitzar el color de forma expressiva. Realitzar treballs entorn del color amb pintura al tremp amb esment. 	<p>13. EL COLOR (1): teoria del color i cercle cromàtic. Matís, to i saturació.</p> <p>14. EL COLOR (2): harmonia.</p> <p>15. EL COLOR (3): contrast.</p> <p>16. EL COLOR (4): anàlisi del color.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Desenvolupar la capacitat d'observació, la retentiva i la cultura visual. Conèixer el fet de la creació plàstica, tant com a activitat individual enriquidora quant a manifestació cultural, apreciànt-la i respectant-la. 	<p>17. COM MIRAR UN QUADRE I UNA ESCULTURA: cap a una educació de la sensibilitat artística.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Conèixer, utilitzar i identificar el concepte de simetria axial i radial. 	<p>18. LA SIMETRIA: simetria axial i simetria radial; simetria de repetició; simetria positiu-negatiu.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Conèixer i identificar les representacions en perspectiva cavallera. Saber utilitzar-la per a representacions senzilles. Identificar la perspectiva cònica, i saber realitzar dibuixos d'observació de l'entorn aplicant la perspectiva cònica intuïtiva. 	<p>19. EL DIBUIX DEL NATURAL : dibuix d'objectes amb perspectiva intuïtiva.</p> <p>20. EL DIBUIX DEL NATURAL: perspectiva cònica intuïtiva; dibuixant l'entorn.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Abastar uns coneixements mínims de anatomia i proporció humanes. 	<p>21. LA FIGURA HUMANA: proporció i moviment.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Desenvolupar la capacitat de síntesi del llenguatge visual, i la força comunicativa de la imatge i el volum. <p>MD020201 -1</p>	<p>22. EL TREBALL TRIDIMENSIONAL: POP-UP, TEATRETS I TITELLES.</p>

<ul style="list-style-type: none"> Desenvolupar la habilitat per aconseguir volums amb materials plans. 	
<ul style="list-style-type: none"> Desenvolupar la capacitat d'observació i de valoració dels efectes lumínics. Utilitzar amb encert els mitjans gràfics de creació de clarobscur en la representació d'objectes molt senzills. 	23. EL CLAROBSCUR: representació del volum mitjançant llums i ombres.
<ul style="list-style-type: none"> Desenvolupar una cultura artística. Valorar la importància del procés creatiu, des del seu origen, independentment del resultat. 	24. TAMBÉ SOM ARTISTES!: anàlisi i interpretació d'una obra d'art.

CRITERIS D'AVUACIÓ

Mínims per a tots els objectius:

- Realitzar els treballs a classe. No s'admetrà cap treball que no s'hagi fet així.
- Aplicar als treballs els conceptes vists a classe.
- Presentar tots els treballs.
- Neteja i esment en la realització.
- Autonomia.
- Bon comportament i respecte per la feina a l'aula.
- Creativitat i originalitat.
- Bellesa

Específics per a cada unitat didàctica:

- Concretats en la programació d'aula. Segons els criteris generals mínims establerts tots els alumnes poden aprovar en assolir els objectius mínims en cada U.D.

2n i 3r d'ESO: EDUCACIÓ PLÀSTICA, VISUAL I AUDIOVISUAL II

OBJECTIUS

Generals

- Presenta tots els treballs proposats.
- Manté una actitud de curiositat i iniciativa creativa.
- Coneix els traçats geomètrics fonamentals: mediatriu, bisectriu, còpia d'un angle, divisió gràfica d'un segment.
- Coneix la divisió de la circumferència en parts iguals: 5, 6, 7, 8 i 12 parts.
- Aplica el traçat de quadrilàters i polígons al traçat de xarxes modulars amb efecte de volum.
- Coneix els fonaments de la perspectiva cavallera.
- Coneix els fonaments de la perspectiva isomètrica
- És capaç de representar volums senzills en aquestes perspectives.

- Coneix la teoria del color.
- Utilitza correctament la pintura al tremp la seva tècnica d'aplicació del color.

- Utilitza correctament els materials proposats i les tècniques de clarobscur treballades en classe.
- Ha adquirit seguretat alhora de dibuixar del natural.
- Sap utilitzar imatges (de premsa, d'Internet, fotocòpies) com a base per a composicions i collages amb intenció expressiva.

OBJECTIUS	CONTINGUTS
<p style="text-align: center;">Específics segons continguts:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Conèixer i representar correctament les formes geomètriques bàsiques de la geometria euclidiana. 	<ul style="list-style-type: none"> • Geometria plana. Triangles i quadrilàters. Hexàgons i polígons en general. • Geometria plana. Tangències i enllaços. Espirals. • Geometria plana: divisió de la circumferència en parts iguals.
<ul style="list-style-type: none"> • Representar cossos geomètrics senzills en sistema dièdric i perspectiva cavallera, aplicant-hi escales. 	<ul style="list-style-type: none"> • Geometria projectiva: sistema dièdric i perspectiva cavallera. • Perspectiva isomètrica.
<ul style="list-style-type: none"> • Gaudir de l'ús dels materials plàstics. 	<ul style="list-style-type: none"> • El color I: Anàlisi de color i gradació cromàtica.
<ul style="list-style-type: none"> • Aprendre a emprar la capacitat expressiva dels elements estructurals del llenguatge visual, profunditzant en les seves possibilitats plàstiques. • Desenvolupar la creativitat. 	<ul style="list-style-type: none"> • El color II: utilització expressiva.
<ul style="list-style-type: none"> • Valorar el procés creatiu, independentment dels resultats. • Identificar i utilitzar diferents tècniques i suports gràfic plàstics. 	<ul style="list-style-type: none"> • El clarobscur. • Tècniques de clarobscur
<ul style="list-style-type: none"> • Aprendre a utilitzar la imatge com a mitjà d'expressió, comunicació i coneixement. 	<ul style="list-style-type: none"> • El collage i el fotomuntatge. • El còmic.
<ul style="list-style-type: none"> • Ser capaç d'organitzar la forma i el seu entorn en el pla. 	<ul style="list-style-type: none"> • El volum.
<p>MD020201 -1</p>	

<ul style="list-style-type: none"> Desenvolupar la capacitat d'observació, valorant les formes de la natura com a font d'informació visual i considerant les seves possibilitats plàstiques. 	<ul style="list-style-type: none"> Dibuix del natural.
<ul style="list-style-type: none"> Desenvolupar la lectura i interpretació d'imatges. 	<ul style="list-style-type: none"> Apropament a l'obra d'art.

CRITERIS D'AVUACIÓ

<ul style="list-style-type: none"> Mínims per a tots els objectius: Realitzar els treballs a classe. No s'admetrà cap treball que no s'hagi fet així. Aplicar als treballs els conceptes vist a classe. Presentar tots els treballs. Neteja i esment en la realització. Autonomia. Bon comportament a l'aula i respecte per la feina. Creativitat i originalitat. Bellesa.
<ul style="list-style-type: none"> Generals. (específics per a cada U.D. en la programació d'aula): Traçat i aplicació correcta dels exercicis bàsics de la geometria plana
<ul style="list-style-type: none"> Demostrar inconformisme i cercar l'originalitat en els treballs, fugint d'estereotips.
<ul style="list-style-type: none"> Utilitzar correctament els materials i tècniques vists en classe.
<ul style="list-style-type: none"> Realitzar formes geomètriques basades en l'observació de les mateixes en la natura.
<ul style="list-style-type: none"> Correcció en el sistema, neteja i esment en el traçat.
<ul style="list-style-type: none"> Neteja, cura dels materials i esment en la presentació dels treballs
<ul style="list-style-type: none"> Recerca de l'expressivitat en l'ús dels recursos plàstics. Adequació de la imatge al missatge.
<ul style="list-style-type: none"> Preparació d'esborranys, constància i interès al llarg del treball proposat.

1r de BATXILLERAT : DIBUIX ARTÍSTIC I

OBJECTIUS	CONTINGUTS
<ul style="list-style-type: none"> Conèixer i distingir el llenguatge visual que configura les formes. Desenvolupar i educar la capacitat d'observació, la memòria visual i la retentiva. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aprendre a dibuixar és aprendre a mirar. 2. Dibuix del natural.
<ul style="list-style-type: none"> Analitzar i representar formes tant naturals com a artificials. 	<ol style="list-style-type: none"> 3. El dibuix descriptiu. Dibuix científic. 4. El dibuix de síntesi.
<ul style="list-style-type: none"> Comprendre i aplicar correctament els conceptes de cànon i proporció. 	<ol style="list-style-type: none"> 5. La proporció de la figura humana.
<ul style="list-style-type: none"> Conèixer els materials i tècniques propis de l'activitat artística. 	<ol style="list-style-type: none"> 6. La línia i la seva expressivitat. Grafismes i textures.
MD020201 -1	

<ul style="list-style-type: none"> Desenvolupar el gust per treball ben acurat al llarg de les etapes diferents del projecte artístic. 	<p>7. Fons i forma</p> <p>8. L'abstracció geomètrica.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Coneix les lleis i principis de la composició: Perspectiva. Percepció visual. Estudi dels volums geomètrics i orgànics dins un espai. 	<p>9. La composició en l'obra d'art. Anàlisi.</p> <p>10. La proporció, el ritme i la simetria en l'obra d'art.</p> <p>11. Perspectiva cònica. Perspectiva intuïtiva.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Clarobscur en objectes i espais tridimensionals. Llum com a configurativa de formes. Representació del volum amb diferents tècniques gràfic- plàstiques. Textura dels materials, forma i el seu tractament amb el clarobscur. 	<p>12. El clarobscur.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Adquirir les eines que facilitin la creativitat artística com a forma de comunicació. 	<p>13. Tècniques artístiques d'impressió.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Aplicar el color utilitzant les seves propietats expressives. 	<p>14. El color.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Desenvolupar el gust per la cultura visual, i adquirir un criteri propi envers les manifestacions artístiques. Conèixer la terminologia bàsica de la representació artística. 	<p>15. L'obra plàstica: Llenguatge visual. Cap a la formació d'un criteri propi.</p>

CRITERIS D'AVUACIÓ

<ul style="list-style-type: none"> Valorar i conèixer la importància del dibuix artístic, a través de la història i en l'actualitat amb l'estudi i observació d'obres i artistes significatius.
<ul style="list-style-type: none"> Seleccionar, relacionar i emprar amb criteri la terminologia específica, tant de forma oral com escrita.
<ul style="list-style-type: none"> Comprendre i representar les formes des de diferents punts de vista. Dominar la percepció de l'espai.
<ul style="list-style-type: none"> Utilitzar amb propietat els materials i procediments més idonis en relació amb els llenguatges gràfic-plàstics i adequar-los a l'objectiu plàstic desitjat.
<ul style="list-style-type: none"> Mostrar una actitud autònoma i responsable i respectar el treball propi i aliè.
<ul style="list-style-type: none"> Representar formes naturals i artificials, de forma analítica o expressiva, d'acord amb la comprensió de la seva estructura interna.
<ul style="list-style-type: none"> Aplicar el color seguint-ne les dimensions (valor-lluminositat, saturació-intensitat i color-to) en la representació de composicions i formes naturals i artificials, mitjançant la barreja de colors primaris.
<ul style="list-style-type: none"> Descriure gràficament les formes en general segons les seves proporcions i en particular el cànon de figura humana.
<ul style="list-style-type: none"> Relacionar i representar les formes en el pla segons les organitzacions compositives, l'equilibri i les direccions visuals en composicions amb una finalitat expressiva, analítica o descriptiva.

<ul style="list-style-type: none"> • Representar el volum, l'espai i la textura aplicant diferents tècniques gràfic-plàstiques mitjançant valors lluminosos. Conèixer el valor expressiu i configuratiu de la llum.
<ul style="list-style-type: none"> • Analitzar de forma verbal i escrita, individualment i col·lectivament, obres pròpies o alienes segons seus valors subjectius.
<ul style="list-style-type: none"> • Demostrar creativitat i autonomia en els processos artístics i proposar solucions gràfic- plàstiques que en consoliden el desenvolupament personal i l'autoestima. Utilitzar amb propietat els materials i procediments més idonis per representar i expressar-se en relació amb els llenguatges gràfic-plàstics.

1r de BATXILLERAT : **DIBUIX TÈCNIC I**

OBJECTIUS GENERALS	CONTINGUTS
<p>1. Conèixer i utilitzar adequadament i amb certa destresa els instruments específics i la terminologia del dibuix tècnic, valorant la fluïdesa en el maneig de les tècniques gràfiques.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Introducció al dibuix tècnic. Importància i aplicacions. • Fonaments de la geometria plana.
<p>2. Apreciar la importància de l'acabat correcte i presentació del dibuix pel que fa a la diferenciació dels diferents traços que el conformen, a l'exactitud d'aquests i a la neteja i la cura del suport.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Traçats geomètrics fonamentals. • Angles, suma i resta d'angles, còpia d'angles. Traçat d'angles determinats amb escaire i cartabó, i amb compàs.
<p>3. Considerar el dibuix tècnic com un llenguatge objectiu i universal, valorant la necessitat de conèixer la seva sintaxis per poder expressar i comprendre la informació, atorgant-li el paper autònom que té quant a la resolució de problemes en projectes científics, tecnològics i/o artístics.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • La geometria a l'art.25. El disseny i l'arquitectura del s.XX.
	<ul style="list-style-type: none"> • Triangles. Definició i classificació. Punts notables. Exercicis. • Quadrilàters. Definició i classificació. Exercicis. • Polígons regulars: construcció a partir del costat. Exercicis.
<p>4. Conèixer i comprendre els principals fonaments de la geometria mètrica aplicada per resoldre problemes de configuració de formes en el pla, sabent expressar gràficament i verbalment el procés d'elaboració de solucions de manera objectiva, raonada i precisa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Polígons inscrits en la circumferència. Polígons estrellats i estrelles. Exercicis. • Relacions geomètriques. Exercicis. • Tangències. Entre rectes i circumferències. Entre circumferències. Enllaços. Exercicis. • Corbes planes. Exercicis. • Corbes còniques. Definició i exercicis. • Escales. Definició i classificació. Escales gràfiques. Exercicis.
<p>MD020201 -1</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Projectió, elements i tipus. Sistemes de

<p>5. Desenvolupar les capacitats de concepció espacial dels objectes i formes geomètriques, potenciant l'observació i la correcta interpretació de les formes i les seves relacions, tant en la seva concreció bidimensional com en la tridimensional.</p>	<p>projecció. Classificació.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sistema dièdric. Fonaments. • Representació de cossos en sistema dièdric. Exercicis. • Sistema axonòmic. Fonaments. • Sistema axonòmic-isomètric. Exercicis. • Perspectiva cavallera. Exercicis. • Conversió de sistemes. Exercicis.
<p>6. Potenciar l'hàbit de treballar el croquis i les perspectives a mà alçada per tal d'assolir les destreses òptimes en el traç, quant a claredat i rapidesa, i per tal d'adquirir l'hàbit de representar mentalment i gràficament les formes i els espais.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Perspectiva cònica. Fonaments. • P. Cònica . Mètode dels punts mètrics. • P. Cònica central. Representació de figures planes. Representació de volums. Exercicis. • P. Cònica obliqua. Representació de figures planes. Representació de volums. Exercicis.

CRITERIS D'AVUACIÓ
<ul style="list-style-type: none"> • Exactitud en el traçat dels exercicis.
<ul style="list-style-type: none"> • Claredat i esment en la realització dels exercicis.
<ul style="list-style-type: none"> • Resolució d'exercicis i problemes de geometria plana plantejats <i>ex novo</i>.
<ul style="list-style-type: none"> • Lectura correcta de vistes i plànols en qualsevol sistema de projecció.
<ul style="list-style-type: none"> • Representació correcta de figures en qualsevol sistema de representació.
<ul style="list-style-type: none"> • Elaboració de dibuixos del natural a mà alçada, de petites peces de fusta i d'edificis del carrer.

2n de BATXILLERAT : **DIBUIX ARTÍSTIC II**

OBJECTIUS	CONTINGUTS
<ul style="list-style-type: none"> • Representar la figura humana i el seu entorn i identificar les relacions de proporcionalitat entre el conjunt i les seves parts. • Experimentar amb els recursos grafico-plàstics per representar el moviment i l'expressivitat de la figura humana. • Analitzar les relacions de proporcionalitat de la figura humana. 	<p>BLOC 1. EL COS HUMÀ COM A MODEL.- Continguts: Estudi de la proporcionalitat de la figura humana mitjançant l'observació del natural o models estàtics. Relació entre la figura humana i el seu entorn. Expressivitat i moviment de la figura humana.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupar la capacitat de representació de les formes mitjançant la memòria i la retentiva visual. <p>MD020201 -1</p>	<p>BLOC 2: L'EXPRESSIÓ DE LA SUBJECTIVITAT .- Continguts: Memòria i retentiva visual i capacitat de representació. Representació de composicions figuratives i abstractes mitjançant sentiments. Subjectivitat del color. Anàlisi verbal i escrita dels</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Investigar sobre l'expressivitat individual, amb el llenguatge propi de l'expressió gràfico-plàstica. • Elaborar imatges amb diferents funcions expressives utilitzant la memòria i la retentiva visual. 	<p>valors subjectius de les obres pròpies o alienes.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Representar gràficament amb diferents nivells d'iconicitat formes, aïllades o en una composició i l'entorn immediat, interiors i exteriors, expressant-ne les característiques espacials, de proporcionalitat, valors lluminosos i cromàtics 	<p>BLOC 3. DIBUIX I PERSPECTIVA.- Continguts: Estudi dels aspectes estructurals de la forma, posició, mida, etc. Representació de les formes des de diferents punts de vista. Elaboració de composicions cromàtiques i lineals de l'entorn segons el punt de vista.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Interpretar una forma o objecte segons les seves intencions comunicatives. • Desenvolupar la destresa en el dibuix amb diferents nivells d'iconicitat. 	<p>BLOC 4. LA FORMA. ESTUDI I TRANSFORMACIÓ Continguts: Interpretació de la forma segons les seves funcions comunicatives, utilitzant diferents tècniques gràfiques. Configuració i descripció gràfica de les formes naturals i artificials.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Conèixer i aplicar les eines digitals de dibuix i les seves aplicacions en la creació gràfico-plàstica. • Valorar la importància del dibuix com a eina del pensament amb finalitats artístiques, tecnològiques o científiques, així com les possibilitats de les TIC • Mostrar una actitud autònoma i responsable, respectar les produccions pròpies i alienes, així com l'espai de treball i les pautes indicades per dur a terme d'activitats, i aportar a l'aula tots els materials necessaris. 	<p>BLOC 5. EL DIBUIX EN EL PROCÉS CREATIU.- Continguts: TIC en els processos creatius. Elaboració de projectes conjunts amb altres disciplines artístiques demostrant creativitat i autonomia. Dibuix artístic en els ensenyaments artístics, tecnològics i científics. Actitud autònoma i responsable cap a les produccions pròpies i alienes.</p>

CRITERIS D'AVUACIÓ

- Comprèn la figura humana com un element d'estudi gràfic i expressiu mitjançant l'observació i reflexió sobre obres pròpies i alienes.
- Analitza la figura humana d'acord amb les seves relacions de proporcionalitat mitjançant l'observació del natural o amb models estàtics.
- Representa la figura humana d'acord amb l'expressió global de les formes que la componen i l'articulació i orientació de l'estructura que la defineix.
- És capaç de representar i captar el moviment de la figura humana de forma gràfico-plàstica aplicant diferents tècniques.
- Elabora imatges amb diferents procediments gràfico-plàstics i diferents funcions expressives amb la figura humana com a subjecte.
- Interpreta i aplica formes o objectes segons diversos graus d'iconicitat (apunts, esbossos, croquis, etc.) amb diferents tècniques gràfiques i segons les seves funcions comunicatives (il·lustratives, etc.)

<ul style="list-style-type: none"> • descriptives, ornamentals o subjectives).
<ul style="list-style-type: none"> • Representa formes apreses mitjançant la percepció visual i tàctil d'acord amb les característiques formals essencials. • Expressa sentiments i valors subjectius mitjançant la representació de composicions figuratives i abstractes de formes i colors (funcions expressives). • Experimenta amb mètodes creatius de memorització i retentiva per cercar diferents representacions mitjançant valors lluminosos, cromàtics i compositius, un mateix objecte o composició. • Analitza de forma verbal i escrita, individualment i col·lectivament, obres pròpies o alienes segons seus valors subjectius.
<ul style="list-style-type: none"> • Comprèn i representa les formes des de diferents punts de vista. • Observa l'entorn com un element d'estudi gràfic i elabora composicions cromàtiques i lineals d'acord amb les variacions formals segons el punt de vista. • Representa els objectes, aïllats o en un entorn, coneixent els aspectes estructurals de la forma, posició i mida dels seus elements. Analitza la configuració de les formes naturals i artificials i discrimina l'essencial de les característiques formals mitjançant l'execució gràfica i la discussió verbal i escrita.
<ul style="list-style-type: none"> • Coneix i aplica les eines de dibuix artístic digital utilitzant les TIC en processos creatius. • Valora la importància del dibuix artístic en els processos projectius i elabora projectes conjunts amb altres disciplines, artístiques o no, del mateix nivell o externs. 2.2. Demuestra creativitat i autonomia en els processos artístics i proposar solucions grafico-plàstiques que en consoliden el desenvolupament personal i l'autoestima. • Està orientat i coneix les possibilitats del dibuix artístic en els ensenyaments artístics, tecnològics i científics amb exemples clars i contacte directe amb artistes, dissenyadors, científics i tècnics. • Selecciona, relaciona i fa servir amb criteri la terminologia específica en posades en comú dels seus projectes individuals o col·lectius i fomenta la participació activa i crítica constructiva. • Utilitza amb propietat els materials i procediments més idonis per representar i expressar-se en relació amb els llenguatges grafico-plàstics. • Manté el seu espai de treball i el seu material en perfecte estat i l'aporta a l'aula quan és necessari per dur a terme les activitats.

2n de BATXILLERAT : DIBUIX TÈCNIC II

OBJECTIUS	CONTINGUTS
<p>1. Apreciar la importància de l'acabat correcte i presentació del dibuix pel que fa a la diferenciació dels diferents traços que el conformen, a l'exactitud d'aquests i a la neteja i la cura del suport emprat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sistema dièdric: fonaments. Elements: punt, recta, pla. Alfabet i Posicions. • Interseccions entre recta i pla i entre plans. • Paral·lelisme i perpendicularitat. • Mètodes del sistema dièdric: abatiments, canvis de pla, girs. • Representació de poliedres: prisma, hexaedre, piràmide, tetraedre, octaedre. • Representació de cilindre i con.
<p>2. Comprendre i utilitzar els diversos sistemes MD020201 -1 de representació per resoldre problemes</p>	

geomètrics en l'espai o representar figures tridimensionals en el pla, sabent expressar gràficament i verbalment el procés d'elaboració de solucions de manera objectiva, raonada i precisa.	<ul style="list-style-type: none"> • Perspectiva axonomètrica i perspectiva cònica: repàs dels conceptes explicats al curs anterior.
3. Conèixer la normalització i els convencionalismes del dibuix tècnic, valorant-ne la universalitat, per aplicar-los no tan sols a la lectura i interpretació de plànols, dissenys i productes artístics, sinó també a la representació de formes, atenent especialment a les normes UNE i ISO, referides a l'obtenció, distribució i acotació de les vistes d'un cos, i entendre'ls com un sistema de treball idoni per simplificar i clarificar el procés de producció i com una manera de facilitar la comunicació entre tots els que participen en el procés de creació.	<ul style="list-style-type: none"> • Normalització i croquització.

CRITERIS D'AVUACIÓ

<ul style="list-style-type: none"> • Exactitud en el traçat dels exercicis.
<ul style="list-style-type: none"> • Claredat i esment en la realització dels exercicis.
<ul style="list-style-type: none"> • Resolució de problemes de mètode en sistema dièdric.
<ul style="list-style-type: none"> • Representació correcta de poliedres en qualsevol sistema de representació.
<ul style="list-style-type: none"> • Aplicació correcta de les normes d'acotació i croquització en plànols.
<ul style="list-style-type: none"> • Elaboració de dibuixos del natural a mà alçada d'edificis del carrer, amb perspectiva cònica intuïtiva.

5. ESTÀNDARDS D'APRENTATGE AVALUABLES PER CURSOS

1r d'ESO: EPV I
<ul style="list-style-type: none"> • Identifica els elements bàsics del llenguatge gràfic: punt, línia i pla. • Els utilitza en composicions plàstiques. • Utilitza correctament els estris de dibuix tècnic: regle, compàs, escaire i cartabó. • Coneix els traçats geomètrics fonamentals.
<ul style="list-style-type: none"> • Classifica les textures visuals segons el tipus. • Sap utilitzar-les com a recurs expressiu. • Coneix la teoria del color, identificant els colors primaris i els colors secundaris. • És capaç de realitzar un cercle cromàtic, un exercici d'harmonia i un exercici de contrast. • Utilitza correctament la pintura al <i>gouache</i>.
<ul style="list-style-type: none"> • Identifica els tipus de triangles. • Sap dibuixar-los amb correcció geomètrica. • Coneix la divisió de la circumferència en sis, vuit i dotze parts iguals.

- Sap dibuixar del natural quatre peces de fusta diferents en posició obliqua.

2n i 3r d'ESO: **EPV II**

- Presenta tots els treballs proposats.
- Manté una actitud de curiositat i iniciativa creativa.
- Coneix els traçats geomètrics fonamentals: mediatriu, bisectriu, còpia d'un angle, divisió gràfica d'un segment.
- Coneix la divisió de la circumferència en parts iguals: 5, 6, 7, 8 i 12 parts.
- Aplica el traçat de quadrilàters i polígons al traçat de xarxes modulars amb efecte de volum.
- Coneix els fonaments de la perspectiva cavallera.
- Coneix els fonaments de la perspectiva isomètrica
- És capaç de representar volums senzills en aquestes perspectives.
- Coneix la teoria del color.
- Utilitza correctament la pintura al tremp la seva tècnica d'aplicació del color.
- Utilitza correctament els materials proposats i les tècniques de clarobscur treballades en classe.
- Ha adquirit seguretat alhora de dibuixar del natural.
- Sap utilitzar imatges (de premsa, d'Internet, fotocòpies) com a base per a composicions i collages amb intenció expressiva.

1r de BATXILLERAT : **DIBUIX ARTÍSTIC I**

- Ha presentat tots els treballs proposats al llarg del curs.
- Utilitza correctament, amb precisió i neteja, els estris i materials de dibuix artístic.
- Té seguretat a l'hora de dibuixar a partir de models del natural.
- Coneix els elements del llenguatge plàstic: punt, línia, pla, textura, color, clarobscur. Sap compondre amb ells obres plàstiques utilitzant-los segons la seva expressivitat.
- Coneix les tècniques de dibuix i les aplica correctament segons els materials.
- Demostra una actitud de respecte, interès i sensibilitat cap a les manifestacions artístiques.

1r de BATXILLERAT : **DIBUIX TÈCNIC I**

- Utilitza correctament, amb precisió i neteja, els estris de dibuix tècnic.
- Domina tots els elements i traçats abordats de la geometria plana: triangles, quadrilàters, polígons, relacions geomètriques, escales, tangències, corbes planes i corbes còniques. Saber resoldre problemes gràfics amb aquests elements.
- Coneix els diferents sistemes de representació i entendre el perquè de la seva utilització.
- Sap representar qualsevol cos volumètric en sistema dièdric.
- Sap representar qualsevol cos volumètric en sistema axonomètric.
- Sap representar qualsevol cos volumètric en perspectiva cavallera.
- Sap representar qualsevol cos volumètric en perspectiva cònica.

2n BATXILLERAT: DIBUIX ARTÍSTIC II
• Ha presentat tots els treballs proposats al llarg del curs.
• Utilitza recursos i tècniques noves pròpies del dibuix artístic.
• És capaç de partir de models del natural per aconseguir una interpretació subjectiva i expressiva de la individualitat pròpia.
• Dibuixa elements arquitectònics amb solvència i claredat en perspectiva cònica.
• Distingeix les tècniques bàsiques d'impressió i sap utilitzar les més senzilles.
• Té coneixements bàsics de les avantguardes pictòriques del segle XX
• Manté una actitud oberta davant qualsevol manifestació artística i és capaç d'elaborar un criteri propi sobre ella.
• Coneix els elements de composició, ritme, tècnica i iconografia, i és capaç de fer una anàlisi d'ells en una obra pictòrica.

2n de BATXILLERAT : DIBUIX TÈCNIC II
• Domina tots els elements del sistema dièdric: punt, recta i pla.
• Resol els problemes gràfics d'interseccions d'aquests elements.
• Coneix els paral·lelisme i la perpendicularitat i resoldre els problemes gràfics de distàncies en sistema dièdric.
• Domina els exercicis amb mètodes del sistema dièdric: abatiments, canvis de pla i girs.
• Sap representar correctament la piràmide, el prisma, l'hexaedre, el tetraedre, l'octaedre, el cilindre i el con.
• Resol problemes d'intersecció entres rectes i plans amb poliedres en sistema dièdric.
• Domina els conceptes de geometria plana estudiats al curs de 1r de batxillerat.
• Domina els conceptes i representació de cossos en perspectiva axonomètrica i en perspectiva cònica estudiats al curs de 1r de batxillerat.
• Coneix i utilitza correctament les normes UNE i ISO de Normalització i croquització.

6. INDICADORS D'ASSOLIMENT DELS OBJECTIUS PROPOSATS.

Resultats del curs 17/18. Avaluació ordinària

CURS	ASSIGNATURA	% d'aprovat en total	% d'alumnes repetidors aprovats
1r ESO	EPV I	90,00%	33,30%
2n ESO	EPV II	65,20%	0,0%
3r ESO	EPV II	91,30%	-----
1r BATX	DIBUIX TÈCNIC I	100,00%	-----
1r BATX	DIBUIX ARTÍSTIC I	100,00%	-----
2n BATX	DIBUIX TÈCNIC II	100,00%	-----

7. TEMPORALITZACIÓ DELS CONTINGUTS

1r D'ESO

	UNITAT	CONTINGUTS
1r trimestre	1	El punt I: el punt com a textura
	2	El punt II: el punt com a forma compositiva
	3	La línia: expressivitat de la línia
	4	La recta: la línia geomètrica
	5	Traçats geomètrics fonamentals: mediatriu, bisectriu, còpia d'angles, divisió gràfica d'un segment...
	6	El pla I: formes planes i composició
	7	El pla II: traçat de triangles
	8	Divisió de la circumferència: traçat d'estrelles

	UNITAT	CONTINGUTS
2n trimestre	1	El pla III: traçat de quadrilàters
	2	El pla IV: la modulació espacial
	3	Les textures I: característiques i tipus
	4	Les textures II: utilització expressiva
	5	El color I: teoria del color
	6	El color II: l'harmonia
	7	El color III: el contrast
	8	El color IV: anàlisi de color

	UNITAT	CONTINGUTS
3r trimestre	1	Com mirar un quadre i una escultura
	2	La simetria i l'efecte positiu-negatiu
	3	El dibuix del natural I: l'observació d'objectes
	4	La representació perspectiva intuïtiva: observació d'espais
	5	La figura humana: proporció i moviment
	6	El treball dimensional: pop-up, teatrets i titelles
	7	El clarobscur: tècniques i representació
	8	També som artistes! L'elaboració d'un criteri propi davant l'obra d'art.

2n d'ESO i 3r d'ESO

	UNITAT	CONTINGUTS
1r trimestre	1	Aplicacions artístiques i gràfiques de la Geometria plana: la modulació espacial amb efecte de volum. Xarxes.

	2	Aplicacions artístiques i gràfiques de la Geometria Plana. Tangències: mandales.
	3	Aplicacions artístiques i gràfiques de la Geometria Plana. Traçat de polígons a partir de la divisió de la circumferència.
	4	Geometria Projectiva: la perspectiva axonomètrica-isomètrica.
	5	Geometria Projectiva: la perspectiva cavallera.

	UNITAT	CONTINGUTS
2n trimestre	1	El color I: propietats del color.
	2	El color II: utilització expressiva.
	3	El clarobscur. Tècniques i materials.
	4	El collage i el fotomuntatge.
	5	El volum.

	UNITAT	CONTINGUTS
3r trimestre	1	El dibuix del natural.
	2	La utilització del subconscient: un cadàver exquisit.
	3	Apropament a l'obra d'art.
	4	El còmic.

1r de BATXILLERAT : DIBUIX ARTÍSTIC I

	UNITAT	CONTINGUTS
1r trimestre	1	Aprendre a dibuixar és aprendre a mirar
	2	Dibuix del natural
	3	El dibuix descriptiu. Dibuix científic
	4	El dibuix de síntesi
	5	La proporció de la figura humana

	UNITAT	CONTINGUTS
2n trimestre	1	La línia i la seva expressivitat. Grafismes i textures
	2	Fons i forma
	3	L'abstracció geomètrica
	4	La composició en l'obra d'art. Anàlisi
	5	La proporció, el ritme i la simetria en l'obra d'art

	UNITAT	CONTINGUTS
3r trimestre	1	Perspectiva cònica. Perspectiva intuïtiva
	2	El clarobscur
	3	Tècniques artístiques d'impressió
	4	El color

	5	L'obra plàstica: cap a la formació d'un criteri propi
--	---	---

1r de BATXILLERAT: DIBUIX TÈCNIC I

	UNITAT	CONTINGUTS
1r trimestre	1	Traçats geomètrics fonamentals.
	2	Angles, suma i resta d'angles, còpia d'angles. Traçat d'angles determinats amb escaire i cartabó, i amb compàs.
	3	Triangles. Definició i classificació. Punts notables. Exercicis.
	4	Quadrilàters. Definició i classificació. Exercicis.
	5	Polígons regulars: construcció a partir del costat. Exercicis.
	6	Polígons inscrits en la circumferència. Polígons estrellats i estrelles. Exercicis.
	7	Relacions geomètriques. Exercicis.
	8	Tangències. Entre rectes i circumferències. Entre circumferències. Enllaços. Exercicis.

	UNITAT	CONTINGUTS
2n trimestre	1	Corbes planes. Exercicis.
	2	Corbes còniques. Definició i exercicis.
	3	Escales. Definició i classificació. Escales gràfiques. Exercicis.
	4	Projecció, elements i tipus. Sistemes de projecció. Classificació.
	5	Sistema dièdric. Fonaments.
	6	Representació de cossos en sistema dièdric. Exercicis.
	7	Sistema axonomètric. Fonaments.
	8	S. Axonomètric-isomètric. Exercicis.
	9	Perspectiva cavallera. Exercicis.

	UNITAT	CONTINGUTS
3r trimestre	1	Conversió de sistemes. Exercicis.
	2	Perspectiva cònica. Fonaments.
	3	P. Cònica . Mètode dels punts mètrics.
	4	P. Cònica central. Representació de figures planes. Representació de volums. Exercicis.
	5	P. Cònica obliqua. Representació de figures planes. Representació de volums. Exercicis.
	6	La geometria a l'art. El disseny i l'arquitectura del s.XX.

2n de BATXILLERAT : DIBUIX ARTÍSTIC II

	UNITAT	CONTINGUTS

1r trimestre	1	El cos humà com a model: Continguts: Estudi de la proporcionalitat de la figura humana mitjançant l'observació del natural o models estàtics. Relació entre la figura humana i el seu entorn. Expressivitat i moviment de la figura humana.
	2	El clarobscur: Tècniques de clarobscur. Passos i procediment per a la gradació correcta de les ombres: encaix, taca, ajust, ombrejat. El carbonet, les barres i el llapis carbó.
	3	Dibuix i perspectiva: Continguts: Estudi dels aspectes estructurals de la forma, posició, mida, etc. Representació de les formes des de diferents punts de vista. Elaboració de composicions cromàtiques i lineals de l'entorn segons el punt de vista.

	UNITAT	CONTINGUTS
2n trimestre	4	Tècniques d'impressió: Continguts: Apropament a les tècniques d'impressió. Estudi de les tècniques d'impressió de gravat en linoli i monotip. Elaboració de composicions en aquestes dues tècniques.
	5	El fotomuntatge: Continguts: TIC en els processos creatius. Elaboració de projectes conjunts amb altres disciplines artístiques demostrant creativitat i autonomia.
	6	La composició en l'obra d'art: Continguts: Memòria i retentiva visual i capacitat de representació. Representació de composicions figuratives i abstractes mitjançant sentiments. Subjectivitat del color. Anàlisi verbal i escrita dels valors subjectius de les obres pròpies o alienes. Anàlisi de diferents tipus de composicions, estudi de la seva expressivitat.

	UNITAT	CONTINGUTS
3r trimestre	7	La realització d'un projecte: Continguts: Repàs de les tècniques plàstiques vistes al llarg dels dos cursos. Estudi del procés creatiu.
	8	Apropament a l'obra d'art: Continguts: el perquè i la necessitat de l'art. El paper de l'artista al llarg de la història. La bellesa i l'expressivitat a l'art. Les avantguardes artístiques. El disseny, el còmic i la publicitat. L'art actual: els nous mitjans, materials i representacions. Les noves tecnologies.

2n de BATXILLERAT: DIBUIX TÈCNIC II

	UNITAT	CONTINGUTS
1r trimestre	1	SISTEMA DIÈDRIC I 1. Geometria descriptiva 1.1. Fonaments i finalitat de la geometria descriptiva.
	2	2. Sistema dièdric. Fonaments. 2.1. Elements que intervenen en el sistema dièdric: plans de projecció, línia de terra, diedres, plans bisectors. 2.2. Punt, representació i alfabet. Representació per coordenades. 2.3. Recta, representació i alfabet. Posicions. Pertinença a un pla. Visibilitat. 2.4. Pla, representació i alfabet. Determinació. Posicions de plans. Punt que pertany a un pla. Tercera projecció. Rectes particulars del pla: recta de màxim pendent i recta de màxima inclinació.
	3	3. Interseccions. Paral·lelisme i perpendicularitat. 3.1. Intersecció recta-pla. Visibilitat d'una recta en tallar un pla. 3.2. Rectes que es tallen i rectes que es troben 3.2. Intersecció de plans. Casos d'indeterminació. 3.3. Punt d'intersecció de tres plans 3.4. Paral·lelisme entre rectes. Casos particulars. Indeterminació en rectes de perfil
	4	4. Paral·lelisme 4.1. Paral·lelisme entre rectes. Casos particulars de paral·lelisme entre rectes. 4.2. Paral·lelisme entre plans. Definició. Casos particulars de paral·lelisme entre recta i pla.
	5	5. Perpendicularitat i distàncies 5.1. <u>Perpendicularitat.</u> Definició. Teorema de les tres perpendicularitats. Recta perpendicular a un pla. 5.2. Recta perpendicular a un pla passant per un punt donat. Pla perpendicular a una recta passant per un punt donat. 5.3. Rectes perpendiculars entre sí. Plans perpendiculars entre sí. Recta perpendicular a un pla definit per dues rectes que es tallen. 5.4. <u>Distàncies.</u> 5.5. Distància entre rectes, entre recta i pla i entre plans. 5.6. Casos particulars.

	UNITAT	CONTINGUTS
	1	1.1. Projeccions de figures planes. Problemes de mètode: abatiment, canvis de pla, girs. 1.2. Distàncies, veritable magnitud. Mida d'angles. 1.3. Representació de cossos polièdrics senzills: prisma; piràmide; tetraedre; octaedre; hexaedre. Seccions. 1.4. Representació de superfícies de revolució: con i cilindre. Seccions. 1.5. Desenvolupament de cossos polièdrics senzills. 1.6. Sistema dièdric directe: comparació entre dièdric directe i tradicional. Punt, recta, pla. Pertinença. Interseccions i visibilitat. Paral·lelisme. Perpendicularitat. Figures planes
		2. Sistema axonomètric

2n trimestre	2	<p>2.1. Perspectiva isomètrica i perspectiva cavallera. Escala isomètrica i coeficient de reducció.</p> <p>2.2. Punt, recta i pla. Representació i posicions. Traces de la recta i del pla. Parts vistes i ocultes.</p> <p>2.3. Perspectiva isomètrica de figures planes i de la circumferència.</p> <p>2.4. Volums: perspectiva isomètrica de cossos senzills partint de les seves vistes dièdriques i viceversa.</p> <p>2.5. Perspectiva cavallera: dades del sistema, escales gràfiques i coeficient de reducció.</p> <p>2.6. Punt, recta, pla: representació i posicions. Pas del sistema dièdric a la perspectiva cavallera.</p> <p>2.7. Sistemes axonomètrics dimètric i trimètric: coeficients de reducció. Resolució gràfica dels coeficients de reducció.</p>
	3	<p>3. Perspectiva cònica.</p> <p>3.1. Sistema cònic: fonaments i elements del sistema. Tipus de perspectiva cònica: central, obliqua i de tres punts de fuga.</p> <p>3.2. Punt, recta i pla. Interseccions. Representació de sòlids.</p> <p>3.3. Mètodes de la Perspectiva cònica: mètode dels punts mètrics, mètode directe de les projeccions dièdriques amb les traces dels raigs projectants, mètode de les coordenades, mètode de les prolongacions.</p> <p>3.4. Conversió de sistemes. Relació entre el sistema dièdric i el sistema cònic. Tria de dades: altura i distància del punt de vista, eix visual, pla del quadre i angle òptic.</p>

	UNITAT	CONTINGUTS
3r trimestre	1	<p>1. Normalització.</p> <p>1.1. Definició i utilitat. Normes UNE i ISO referents al dibuix tècnic. Normes aplicades al dibuix industrial i al dibuix d'arquitectura i construcció: formats, línies, retolació i escales normalitzats en la realització dels traçats gràfics corresponents a dibuixos industrials i arquitectònics i de construcció.</p>
	2	<p>2. Vistes i croquitació.</p> <p>2.1. Principis de representació: posició i denominació de les vistes en el sistema europeu i en el sistema americà. Elecció de les vistes. Vistes particulars. Talls i seccions. Aplicacions al dibuix industrial i al dibuix d'arquitectura i construcció.</p> <p>2.2. Croquitació: procés d'elaboració. Aplicacions al dibuix industrial i al dibuix d'arquitectura i construcció.</p>
	3	<p>3. Normalització i acotació.</p> <p>3.1. Principis i normes generals d'acotació al dibuix industrial i al dibuix d'arquitectura i construcció.</p> <p>3.2. Acotació i simplificació: aplicació de les normes UNE i ISO referents a l'acotació i la simplificació en la realització de dibuixos industrials i arquitectònics i de construcció.</p>
	4	<p>4. Preparació de la PAU, Revàlida o similar.</p> <p>4.1 Repàs de tots els continguts de 1r i 2n. Pràctica d'exercicis.</p>

8. METODOLOGIA

8.1. Principis metodològics:

ESO:

- En tots els cursos d'ESO es tracta d'una assignatura eminentment pràctica, per la qual cosa el desenvolupament de les classes seguirà el patró d'una sessió o dues d'explicació dels professors i les sessions necessàries següents per realitzar el treball indicat.
- En 2n i 3r d'ESO es tracta de la mateixa assignatura, Educació Plàstica i Visual II, i amb el mateix nombre d'hores setmanals. No obstant, considerem que a partir dels mateixos continguts i objectius (ja que els alumnes que l'hagin triada en 2n no la tornaran a cursar en 3r) s'ha de fer una certa adaptació a l'edat i la maduresa diferents. Es proposen un mínims a partir dels quals l'alumne desenvoluparà cada treball i que seran diferents en 2n i en 3r.

BATXILLERAT:

- El curs present tenim 5 alumnes a 1r de batxillerat de Dibuix Tècnic i 7 a 2n. A les sessions d'explicació de cada unitat de la professora seguirà la pràctica d'exercicis en classe. No obstant, és fonamental que l'alumne també realitzi els exercicis encomanats en casa. Es donarà especial importància a la transmissió clara dels conceptes, i a la demostració de la seva assimilació mitjançant la pràctica.
- A l'assignatura de Dibuix Artístic I, de 1r de batxillerat, es seguirà també la pauta de desenvolupar les classes com una pràctica de les tècniques i enfocaments suggerits pel professor en cada unitat didàctica, deixant marge per a la creativitat personal però aplicant-hi els conceptes abordats.
- Al Dibuix Artístic II, de 2n de batxillerat, a cada unitat didàctica la proposta de la professora va seguida d'un altre treball de creació totalment lliure i individual al qual s'aplicarà els conceptes tractats en el primer treball.

8.2. Criteris per al disseny de les activitats :

ESO:

- D'avaluació inicial: es realitza una prova d'identificació d'elements del llenguatge gràfic i visual, i de dibuix creatiu. Es considera que els alumnes de 1r d'ESO no duen formació d'especialista a primària i es partirà del nivell mínim.
- De presentació-motivació: considerem que els alumnes es veuran estimulats mitjançant les imatges de les presentacions digitals, i mitjançant l'ús de materials nous.
- De desenvolupament: proposar treballs variats, tant plàstics com de dibuix geomètric, procurant la seva alternança la varietat de materials.
- De reforç i ampliació: en cada treball es planteja un nivell mínim que poden assolir tots els alumnes, i es donen directrius per als alumnes que poden fer treballs d'ampliació.
- D'avaluació: valorar l'esforç, l'esment en la feina i el grau de compliment del treball classe, per sobre de criteris de talent artístic.
- Activitats complementàries: es cercaran visites i/o tallers en exposicions i museus sempre que es considerin prou atractives i motivadores per als alumnes. L'assignatura tindrà abundant informació visual per a fomentar la cultura artística dels alumnes.

BATXILLERAT:

- D'avaluació inicial: es considera que els alumnes de Dibuix Tècnic guarden una lleugera noció de traçats geomètrics, però malgrat això es fa avaluació inicial.
- De desenvolupament: plantejament d'exercicis a partir de llibres amb enfocaments diferents, per tal d'acostumar-se a la varietat de visions i de vocabulari propi.
- De reforç i ampliació: en Dibuix Tècnic control absolut de la presentació dels exercicis. Utilització de planes web per a reforç i ampliació. En Dibuix Artístic utilització de planes web, presentacions i vídeos que resultin estimulants i serveixin d'inspiració als alumnes.

- D'avaluació: els exàmens són imprescindibles. La seva nota mitjana atorga la qualificació de l'avaluació.
- Activitats complementàries: si és possible s'aprofitarà qualsevol exposició o visita guiada que tengui relació amb l'assignatura.

8.3. Criteris per a l'organització dels espais i del temps:

- En 1r d'ESO l'assignatura es desenvoluparà si és possible a l'aula matèria, respectant la situació dels alumnes segons ordre alfabètic.
- En els altres cursos els alumnes van a l'aula matèria, on s'ha articulat també un espai de taller. En els cursos d'ESO els alumnes han de seure per ordre alfabètic.
- En tots els cursos d'ESO el temps de realització de cada treball estarà fixat segons la seva dificultat, però és en torn a tres sessions de feina per exercici.
- Els cursos de Dibuix Tècnic de batxillerat utilitzen el departament de dibuix com a aula si l'aula matèria està ocupada.
- El curs de 1r de batxillerat de Dibuix Artístic I fa la classe en l'aula matèria. El de 2n de batxillerat de Dibuix Artístic II fa tres classes a l'aula matèria i una al departament.
- El temps a considerar és el d'una classe magistral, amb la disposició de taules de dibuix davant la pissarra. El temps ve marcat pel grau de comprensió i assimilació dels alumnes. En tot cas, s'intentarà respectar els temps prevists en la programació.

8.4. Materials i recursos didàctics:

ESO:

- Recursos materials: si bé el departament compra material comú (escaires i cartabons, làmines, cartolines, paper de seda...) amb l'aportació de 5 euros dels alumnes, aquests alumnes han de dur una part del material que necessiten. És fonamental per al desenvolupament de l'assignatura. Els professors indiquen en cada unitat didàctica els materials que són necessaris.
- Recursos bibliogràfics: ocasionalment, el que no es pugui mostrar en *internet*.
- Ús de noves tecnologies: Cada unitat didàctica comença amb una presentació de diapositives com a complement de l'explicació. En ESO hi ha elaborades unitats amb pissarres digitals, per a realitzar-les en aquest suport, i es prepararan més al llarg del curs.
- Llibres de text: no cal.

BATXILLERAT :

- Recursos materials: a Dibuix Artístic es facilita la major part del material. A Dibuix Tècnic cada alumne ha de dur el material necessari.
- Recursos bibliogràfics: si cal es recomanarà la consulta de llibres monogràfics que siguin a la biblioteca de l'IES o al departament. No cal llibre de text.
- Ús de noves tecnologies: projecció de presentacions digitals, visita a planes *web* d'interès, algunes interactives. Recomanació d'ús de planes especialment útils.
- Llibres de text: no cal.

8.5. Activitats complementàries:

Descripció	Grup o nivell
Visita guiada a la Fundació March, Museu d'Art Contemporani. MD020201 -1	1r d'ESO A,B,C i D
Visita guiada a l'exposició del Museu del Baluard, Caixaforum o semblant, segons	2n ESO

oferta cultural.	
Visita guiada a l'exposició del Museu del Baluard, Caixaforum o semblant, segons oferta cultural.	3r d'ESO
Participació en el Certamen de fotografia de Palma Jove. Visita al taller d'obra gràfica 6A i a qualsevol exposició que es valori com adient per a aquest nivell.	1r de BATX. A/B 2n de BATX. A/B

9. AVALUACIÓ

9.1. Procediments d'avaluació:

- Pla d'avaluació:
- ESO: es farà mitjana aritmètica entre tots els treballs de l'avaluació. Es llevarà un punt per dia en la qualificació dels treballs que es presentin fora de la data indicada.
- BATXILLERAT: en D. Artístic es farà mitjana aritmètica entre tots els treballs de l'avaluació. Es llevarà un punt per dia en la qualificació dels treballs que es presentin fora de la data indicada. En D.Tècnic es farà mitjana entre les notes dels exàmens.
- Instruments d'avaluació: els treballs de l'alumne, que només s'admetran si estan realitzats preferentment en classe, amb l'objecte de valorar l'assistència i l'esforç desenvolupat. Exercicis i exàmens a D.Tècnic.

9.2. Criteris de qualificació:

ESO: estan concretats per a cada UD en la programació d'aula corresponent, no obstant, depenent de l'exercici, en general un 70% de la nota és l'adequació del treball als conceptes concrets explicats; un 10% per neteja i esment en la presentació, un 20% per creativitat, originalitat i bellesa. En 2n d'ESO un 10% de la qualificació serà pel treball desenvolupat en la participació dels alumnes en els projectes que estan programats pel centre. En aquest curs, per tant, un 60% serà per l'adequació als conceptes explicats, un 10% per a la contribució a les propostes dels projectes d'ensenyament, i els altres percentatges es mantenen iguals.

BATXILLERAT: en D.Tècnic un 80% de la qualificació depèn de la nota dels exàmens -fent la mitjana-, i un 20% per la realització de tots els exercicis encomanats. En D. Artístic la qualificació dels treballs està també fixada en la programació d'aula corresponent, però en general un 70% de la nota és per l'adequació del treball als conceptes concrets explicats; un 10% per neteja i esment en la presentació, un 20% per creativitat, originalitat i bellesa.

9.3. Procediments de recuperació:

ESO: Al llarg de l'avaluació següent s'han de presentar correctament els treballs que s'han suspès o que no s'han presentat, d'acord amb els objectius mínims fixats.

BATXILLERAT: igual que a ESO per a D. Artístic. En D. Tècnic l'alumne suspès haurà de recuperar mitjançant exàmens de les UD suspeses.

9.4. Pla de recuperació d'alumnes amb pendents:

- Alumnes amb l'EPV I o EPV II suspesa:

Se'ls facilita informació sobre el sistema de recuperació, que es concreta en la realització de treballs, a

presentar en cada avaluació. Els alumnes són convocats a reunions i a qualsevol dels primers esplais de dilluns a dijous la cap de departament estarà disponible per resoldre dubtes. També es pot establir contacte mitjançant el bloc de l'assignatura, on hi ha més informació sobre els treballs i el procediment de recuperació. El professor actual de l'alumne, o al seu defecte la cap de departament, emplenarà el model de document per al seguiment de cada alumne amb matèries pendents i el facilitarà al tutor corresponent.

9.5. Procediments de suport i reforç: ordinari, estudis assistits de l'horabaixa,

- Atenció individualitzada en classe per als alumnes que cursen l'assignatura.
- D'haver una demanda d'atenció per a alumnes amb l'assignatura pendent, es facilitaria una atenció personalitzada en qualque horabaixa de dimarts. No obstant, els alumnes amb l'EPV I pendent són absentistes, i tampoc no solen venir a classe en 2n.

9.6. Amb respecte a l'ESO, segons Decret 29/2016 de 20 de maig pel qual es modifica el Decret 34/2015 de 15 de maig.

Pel que fa a Batxillerat, segons Decret 30/2016 de 20 de maig pel qual es modifica el Decret 35/2015 de 15 de maig.

10. ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

10.1. Mesures d'atenció a la diversitat:

- En el cursos d'ESO en general: atenció individualitzada en classe, flexibilitat en el nivell d'assoliment dels objectius, si cal i segons les característiques i expectatives acadèmiques de l'alumne.
- Al batxillerat, on les classes són menys nombroses, es pot fer una atenció encara més personalitzada de l'alumne. Sense renunciar als objectius acadèmics s'adapta el temps d'examen si cal, o les característiques del treball creatiu per a alguns alumnes segons les seves característiques.

10.2. Procediments de reforç i suport per a alumnes amb mancances socials, educatives i/o intel·lectuals: adaptacions curriculars, si cal, en els cursos d'ESO, i adaptar els objectius a les característiques i expectatives acadèmiques de l'alumne:

- No es duren a terme adaptacions curriculars significatives, sí les necessàries per adaptar el desenvolupament de l'assignatura al perfil dels alumnes NESE i/o NEE.
- Al curs de 1r A ESO el professor compta -en alguna classe i no de forma continua- amb una PT de suport. A més en aquest grup hi ha tres alumnes d'aula UECO, que compten amb una professora específica al temps de classe, i que no són avaluats pel professor de l'assignatura.
- Als altres grups de 2n i 3r d'ESO els professors disposen de l'informe d'Adaptacions NESE de cada curs i duren aquests alumnes d'acord amb les recomanacions fetes pel DEO i amb el seu consell.
- A 2n de batxillerat, en D. Tècnic II, hi ha un alumne amb TDH que ja coneixem del curs passat i al que se li apliquen mesures com per exemple de control del treball, ordre i claredat en els apunts i exercicis i més temps als exàmens, d'acord amb la tutora i el DEO.

11. TRACTAMENT DE LA LECTURA

- Ocasionalment en els cursos d'ESO llegiran en classe algun text o manifest artístic a l'abast de comprensió de l'alumne.
- Es recomanaran recerques en *internet* que suposin recollida de dades i lectura sobre temes de l'assignatura.

12. TRACTAMENT DE LES TIC

- Utilització de la pissarra digital de forma contínua, tant en la projecció de presentacions, com en l'explicació i en activitats dels alumnes. Els alumnes de batxillerat treballaran amb l'ajuda de planes d'internet interactives.
- Es visualitzaran documentals i tutorials de *youtube*, i volem utilitzar eines de manipulació digital d'imatges, si l'ordinador especialment vell de l'aula de Dibuix ens ho permet.

13. ELEMENTS TRANSVERSALS TRACTATS A L'ESO

- Ètica del treball: es tractarà el valor del treball i l'esforç. Es procurarà un ambient de feina i de respecte entre els companys.
- Respecte a la diversitat: es farà un tractament acurat de la diversitat, aprofitant les ocasions oportunes per estimular el desenvolupament del respecte al diferent en els alumnes
- Sinceritat: es valorarà públicament el compliment de les tasques i l'autenticitat en els treballs.
- Solidaritat: s'afavorirà la solidaritat en el préstec de materials, si és necessari.
- Civisme: no s'admetrà desenvolupar la classe entre brutor ni desordre, i s'estimularà el compliment de les responsabilitats dels alumnes al respecte.
- Valoració de la cultura: tota l'assignatura fa estàndard del valor de la cultura i el coneixement com a fonaments del desenvolupament de l'esperit humà.
- **Projectes del centre:**
- El departament de Dibuix continua participant en el projecte d'innovació "S'OBRE EL TELÓ" al voltant del teatre com a eina interdisciplinària. El departament col·labora, amb els alumnes, en utilitatge i decorats. En 1r d'ESO i 2n d'ESO, a més a més, s'adaptaran diverses Unitats Didàctiques a aquesta activitat, de manera que els treballs a realitzar pels alumnes serveixin de coneixement i reflexió sobre el teatre i també suposin una pràctica immersa en l'activitat teatral (com ara el disseny i construcció de titelles, per exemple). Com que el projecte no afecta directament l'horari de l'assignatura, aquesta adaptació es farà segons es vagin definint els productes a obtenir, i d'acord amb la comissió creada a tal efecte.
- A 2n d'ESO s'estrenen al curs present dos projectes, un sobre Leonardo da Vinci i un de Robòtica. Els alumnes d'EPV II realitzaran diferents treballs segons proposi l'equip de disseny dels projectes.
- El departament treballa dins l'educació mediambiental, per la qual cosa dona suport el projecte del centre relatiu a aquesta, col·labora en l'enfocament de d'utilització de recursos de forma sostenible i en el reciclatge i aprofita els recursos expressius que atorga als alumnes aquesta assignatura per insistir en la manifestació i difusió dels principis d'educació mediambiental.

14. APROVACIÓ DEL DOCUMENT

Aquesta programació va ser aprovada pel departament el dia 9 d'octubre de 2018

La cap de departament:

Margalida Gayà Moreno